

عنوان مقاله:

پوزیتویسم حقوقی در نظام قضایی ایران؛ برابند تعاملی فرمالیسم حقوقی و نص گرایی قانونی

محل انتشار:

مجله حقوقی دادگستری، دوره 86، شماره 117 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

مسعود الماسی - دکتری فلسفه حقوق، دانشگاه باقرالعلوم (ع)، قم، ایران

احمد واعظی - استاد گروه فلسفه های مضاف، دانشگاه باقرالعلوم (ع)، قم، ایران

خلاصه مقاله:

نظام حقوقی مدرن در ایران همواره متأثر از جریان نص گرا و فرمالیسم حقوقی بوده است. برابند تعاملی این دو جریان موجب حاکمیت نوعی پوزیتویسم حقوقی در نظام قضایی ایران شده که بر آن اساس قضات باید نتیجه قضاوت خود را با منطق قضایی صوری و در چهارچوب نص گرایی قانونی ارائه کنند. پیش فرض های مذکور ما را به سوال اصلی این مقاله سوق می دهد که سوال از ماهیت نص گرایی قانونی و فرمالیسم حقوقی و نحوه تاثیر آن ها بر حاکمیت پوزیتویسم حقوقی در نظام قضایی ایران است. ما در این مقاله نخست با روش توصیفی به مفهوم شناسی نص گرایی قانونی، فرمالیسم حقوقی و پوزیتویسم حقوقی خواهیم پرداخت تا در ادامه قادر شویم به تحلیل حاکمیت پارادایم مبتنی بر این مفاهیم بر نظام قضایی ایران و پیامدهای آن بپردازیم. یافته این پژوهش آشکار خواهد کرد رویکرد تصلب بر قانون و روش استنتاجی قضایی همواره مطابق با آرمان های حقوقی و عدالت نیست. دیگر یافته این مقاله نشان گر آن است که برابند تعاملی جریان نص گرا و فرمالیسم حقوقی در نظام قضایی ایران حاکمیت نوعی پوزیتویسم حقوقی است که موجب خلط مبانی هستی شناختی، معرفت شناختی و انسان شناختی نظام های حقوقی مبتنی بر مبانی مدرنیته با نظام حقوقی اسلام در اصول متعددی از قانون اساسی و قوانین عادی شده است.

کلمات کلیدی:

نص گرایی قانونی، فرمالیسم حقوقی، پوزیتویسم حقوقی، قانون، نظام قضایی ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1477459>

